

Lüganuse Vallavalitsus
valitsus@lyganuse.ee

Teie 28.05.2026 nr 6-1/40-39

Meie 18.06.2026 nr 9.3-4/26/4352-2

**Arvamus Aidu ja Aidu-Liiva
detailplaneeringu lähteseisukohtade ja
keskkonnamõju strateegilise hindamise
programmi kohta**

Esitasite Terviseametile (edaspidi amet) planeerimisseaduse § 81 lg 1 alusel ettepanekute esitamiseks Aidu ja Aidu-Liiva detailplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) programmi.

Aidu ja Aidu-Liiva detailplaneeringu ja KSH koostamine algatati Lüganuse Vallavolikogu 18.12.2025 otsusega nr 12. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on rajada Lüganuse valla üldplaneeringuga määratud tuuleenergia tootmiseks põhimõtteliselt sobival alal nr 24 ja osaliselt sellega piirneval alal taastuvenergiapark, mis hõlmab kuni 13-st tuulikust koosneva tuuleenergiapargi ja kuni 20 MW koguvõimsusega päikeseenergiapargi, väiketuulikute (kogukõrgusega kuni 30 meetrit), energiasalvestite ning neid teenindava taristu rajamist. Ühe tuulegeneraatori kavandatav nimivõimsus on kuni 8 MW ja maksimaalne kogukõrgus kuni 300 meetrit.

Planeeringuala asub Aidu ja Aidu-Liiva küldes ning hõlmata ala on ca 435 ha. Planeeringualal asub Aidu veespordikeskuse territooriumil ühiskondliku kasutusega hoone, mis on keskuse peamaja. Detailplaneeringualale lähimad elamud asuvad ca 400 meetri kaugusel põhja suunas ja ca 600 m kaugusel lääne suunas. Detailplaneeringuala piirist 1 km laiusesse puhvrissse jääb veel lisaks 2 elamut loode suunas ja 3 elamut edela suunas.

KSH raames hinnatakse detailplaneeringu rakendamisega kaasnevaid võimalikke olulisi keskkonnamõjusid erinevatele keskkonnaelementidele ning vajadusel tehakse ettepanekud negatiivsete mõjude vähendamiseks.

- Muuhulgas hinnatakse mõju inimese tervisele ja heaolule (müra, varjutus, visualiseeringud).
- Lüganuse valla üldplaneeringus esitatud tingimuste järgi tuulikut ei rajata elamule ja/või ühiskondlikule hoonete lähemale kui 1 km. Detailplaneeringu koostamisel võib tuuliku paigutada elamule ja/või ühiskondlikule hoonete lähemale, kuni 750 m kaugusele hoonest, kui hoone aluse maa omanikuga on saavutatud kokkulepe ning kõik keskkonnanõuded on täidetud, sh arvestades kumulatiivset mõju ja tuuleparkide rajamist välistavaid kriteeriumeid. Detailplaneeringu ja KSH koostamisel selgitatakse välja täpsed tuulikute asukohad arvestades sh elamute ja ühiskondlike hoonete paiknemisega.
- KSH raames viiakse läbi tuulepargi käitamisaegne müraanalüüs (mh madalsagedusliku müra mõju), mis sisaldab müra leviku modelleerimist lähtudes arenduse müraallikatest (tuulikute, alajaamade trafod, salvestusseadmed ja muud lisaseadmed) ja ümbritseva keskkonna andmetest, müraalasest olukorrast (piirkonna teistest müraallikatest) ning analüüsiga seotud asjakohastest kirjeldustest.
- KSH aruandes käsitletakse infraheli mõju üksnes juhul, kui aruande koostamise ajaks on pädevad riigiasutused avaldanud uued suunised, mis nõuavad põhjalikumalt hindamist.

Uute suuniste puudumiseni lähtutakse eeldusest, et tuulikute tekitatud infraheli ei ole olulise mõjuga ning madalsagedusliku heli kohta teostatakse müra modelleerimine lähtudes juhendist „Tuuleparkide keskkonnamõju hindamise juhend. Müra, vibratsioon, varjutamine“ Estonian, Latvian & Lithuanian Environment OÜ (14.02.2025).

- Vibratsiooni mõju käsitletakse KSH aruandes üksnes juhul, kui tuulikupark kavandatakse vibratsioonitundlikule hoonele lähemale kui 500 m.
- Detailplaneeringu ja KSH koostamisel viiakse läbi varjutuse modelleerimine lähtuvalt tuulikute parameetritest ja paiknemisest.
- Detailplaneeringu ja KSH koostamisel viiakse läbi visuaalse mõju hindamine, sh koostatakse fotomontaažid.
- Hinnatakse ka võimalikku koosmõju (visuaalne mõju, müra ja barjääriefekt) teiste teadaolevate arendustega.

Detailplaneeringu realiseerimisega ei ole oodata olulist mõju pinna- ja põhjaveele, mistõttu mõju KSH-s täiendavalt ei hinnata. Põhjavee võimalik reostus seoses avariiga tuulikute ehitamisel või käitamisel võib olulise mõjuga olla eelkõige juhul, kui see ohustab joogivee kvaliteeti. Detailplaneeringualal on veevõtuks üks olemasolev puurkaev ja kaks olemasolevat hüdrogeoloogilise uuringu puurauku, seega tuleb vältida ehitamist puurkaevu sanitaarkaitseala ja puuraukudega kattuvalt. Sellisel juhul on põhjavee reostamise oht ainult avariiolukordade ajal.

Amet on tutvunud Aidu ja Aidu-Liiva detailplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH programmiga ning märgib järgmist:

1. Soovitame tuulikute asukohtade valikul arvestada Lüganuse valla üldplaneeringus toodud puhveralaga 1 km, kuna mida kaugemale jäävad kavandavad tuulegeneraatorid elamualadest, seda minimaalsem on risk ka negatiivsete tervisemõjude avaldumiseks.
2. Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) on andnud suunise, mille kohaselt müra leevendavaid meetmeid tuleks rakendada juhul, kui tuuleturbiinide müra ületab 45 dB Lden (ööpäeva 24 h keskmine). Eeldusel, et tuulikupark töötab kuni 24 tundi ööpäevas, soovitab amet uute tuuleparkide arendamisel võtta aluseks kõige rangemad ehk müra sihtväärtused, mis ei ületaks elamualadel päeval 50 dBA ja öösel 40 dBA. Kirjeldatud lähemist toetab ameti senine praktika seoses inimeste poolt esitatud kaebustega.
3. Tuulikute lõpliku arvu ja paigutuse fikseerimisel ning lõpliku tuuliku mudeli väljavalimisel tuleks teostada täiendav müra modelleerimine (sh madalsageduslik müra), mis arvestaks välja valitud tuuliku andmeid ning täpset paigutust.
4. Tuulepargi käitamise järgselt tuleks teostada lähimate eluhoonete juures tuulikute välisõhu müra mõõtmised. Eesmärgiks on kontrollida, kas olukord vastab kehtivatele normtasemetele või planeeringus fikseeritud tingimustele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisu Tamm
vaneminspektor (keskkonnatervis)
Ida regionaalosakond